

Маленькі мелодії кружляли довкола вух, але він не мав часу підхоплювати їх. Ближче до вечора він знову опинився у березовому гаю й заходився кликати:

– Ті-ті-уу! Ті-ті-уу!

– Ті-уу! Ті-уу! – почали відгукуватися, прокинувшись, нічні птахи, однак Крихітка не відгукнувся.

Нюхмумрик сходив гай вздовж і впоперек, шукаючи й гукаючи, аж доки запали сутінки. Над лісовою галявиною зійшов молодий місяць. Нюхмумрик, геть зневірившись, дивився на нього.

“То ж настав новий місяць, – подумав він. – Треба загадати бажання!”

Він ледь не забажав собі того, що й завжди: нової пісні або – як це час до часу бувало –

нової мандрівки. Та враз схаменувся і загадав: знайти Ті-ті-уу!

Нюхмумрик тричі крутнувся, перетнув галявину і, увійшовши до лісу, рушив через горбистий кряж. Раптом у кущах зашаруділо щось брунатне і кошлате.

– Ті-ті-уу! – тихенько покликав Нюхмумрик. – Я повернувся, щоб побалакати з тобою.

– О, привіт! – виткнувся з нетрів Ті-ті-уу. – Це добре, бо я зможу показати тобі свій витвір – іменну табличку. Поглянь! На ній – моє нове ім'я, а висітиме вона на дверях, коли у мене з'явиться нова домівка.

Крихітка простягнув шматок березової кори з видряпанним на ній іменем і поважно вів далі:

Крихітку з лісу, довго прислухався, а тоді натягнув капелюха на носа і заснув.

Наступного ранку Нюхмумрик подався далі. Утомлений, в поганому гуморі, він простував на північ, не роззираючись навсбіч, а під капелюхом не бриніло навіть найкрихітнішого зачину мелодії.

Усі його думки заповнив Крихітка. Нюхмумрик згадував кожне його слово і свої слова, без упину перебирав подумки розмову, аж йому недобре стало, довелося сісти й перепочити.

– Що це діється? – думав Нюхмумрик сердито й розгублено водночас. – Такого зі мною ще ніколи не було. Напевно, я захворів.

Він підвівся й поволі почвалав далі, знову й знову пригадуючи, що сказав Крихітка і що на те відповідав він сам. Зрештою виснажився до краю. А десь по полудні Нюхмумрик повернувся і рушив у зворотному напрямку.

За якийсь час йому стало легше. Нюхмумрик пришвидшив крок, потім побіг, раз по раз спотикаючись.

кола біліли, наче сніг, пухнасті китички болотяної трави, приємно пахло тванню.

“На болото ходити заборонено, – подумав він уголос. – Заборонено маленьким Мудрикам, дорослі теж сюди не ходять. Але ніхто, крім мене, не знає, чому тут небезпечно. Пізно уночі болотом котиться на величезних важких колесах карета-примара. Ген вдалині чуто її гуркіт, і ніхто не знає, хто нею править...”

– О ні! – скрикнув Мудрик, ураз похолонувши. Йому раптом стало страшно, страх заповз у живіт і подряпався вище.

Ще зовсім недавно не було ніякої карети, ніхто нічого про неї не чув, а потім він вигадав її, і ось вона тут, ще десь далеко, але тільки й чекає ночі, щоб викотитися з п'ятьми.

– Ні, не так, – фантазував Мудрик. – Зараз я Мудрик, котрий десять років мандрував світами у пошуках своєї домівки, а тепер у нього з'явилося відчуття, що та домівка десь поряд.

Мудрик принюхався, куди віє вітер, і рушив далі, уявляючи собі болотяних змій та живі гриби, котрі

спокій малому і поповз далі канавою. Він цілком втратив з очей ворожі позиції, навіть уже й не знав, які вони і де.

Мудрик почувався покинутим напризволяще і гнівно думав, сам у собі розпалюючи лють: “Ліпше би не існувало молодших братиків! Хай би народжувалися одразу великими або ж зовсім не приходили на світ! Вони нічого не тямлять у війні! Їх треба тримати у скрині, доки порозумнішають”.

У канаві хлюпало, тож Мудрик звівся на ноги і побрів калюжею. То була велика і дуже довга канава. Мудрик постановив собі відкрити Південний полюс, тож рушив далі. Він ішов страшенно довго, неймовірно втомився, їжа та вода давно скінчилися, до того ж, його покусав білий ведмідь.

Нарешті канава урвалася, і Мудрик одержав Південний полюс у своє цілковите володіння.

Він опинився посеред болота. Воно було сірим і сіро-зеленим, де-не-де вилискувала чорним оком вода. Дов-

– Це не болото, а салат, – заперечив братчик.

– Ти дуже скоро станеш дорослим, якщо й далі так будеш поводитися, – сердився Мудрик. – Таким, як мама і тато. Так тобі й треба! Будеш чути і бачити, як чують і бачать усі, тобто нічого не чутимеш і не бачитимеш. Тут тобі й капець!

– Ага, – буркнув Братчик і заходився їсти землю.

– Земля отруєна, – коротко кинув Мудрик. – Усе, що тут росте, також отруєне. Тепер вони нас помітили... А все через тебе!

Двоє розвідників летіли на них з горохового поля, але Мудрик швидко їх убив. Задихаючись від хвилювання, він зсунувся у канаву і принишк, немов жаба. Мудрик так напружено прислухався, аж вуха тремтіли, а голова

ледь не лускала. Інших нишпорок не було чути, але вони йшли, поволі повзли травами. Травами прерій! І їх не злічити.

– Я хочу додому, – почувся голосок Братчика з-понад краю канави.

– Ти більше ніколи не потрапиш додому, – зловісно мовив Мудрик. – Твої кості побіліють на просторах прерій, а мама з татом виплачуть усі сльози, доки не потонуть у них. Ні від кого нічого не зостанеться, лише гієни витимуть над усім...

Братчик розтулив рота, набрав духу і заревів.

Мудрик зрозумів, що той ревіти буде довго. Тому дав

зник на мить з очей, а потім віддалік з'явилися вушка
Ті-ті-уу, він радісно загукав:

– Мої вітання Мумі-тролеві! А я мушу поквапитися
жити, вже й так багато часу змарнував!

І вмить пропав.

Нюхмумрик почухав потилицю.

– Отак, – мовив він. – Отакої... Он воно як...

Він ліг горілиць у мох і задивився у весняне небо –
блакитне просто над головою й зеленкувате, наче море,
понад кронами дерев. Десь під капелюхом завору-
шилася його мелодія, у якій було сподівання, трохи
більше весняної мрійливості, а найбільше – нестримної
радості від самотності.

Жахлива історія

Майже наймолодший Мудрик скрадався вздовж пар-
кану. Часом він завмирав, розглядаючи крізь штахети
ворога, а тоді крався далі. За ним повз його ще менший
братчик.

Добравшись до грядок з яриною, Мудрик ліг на
живіт і, звиваючись, поповз поміж листками зеленого
салату. То була єдина можливість. Ворог мав усюди
своїх нишпорок, навіть у повітрі.

– Я почорнів, – заскиглив братчик.

– Замовкни, якщо тобі життя дороге! – шепнув Муд-
рик. – Чого ж ти сподівався від торф'яного болота?
Поголубіти?

– Гарно, правда ж? Усі просто в захопленні!

– Дуже гарно, – погодився Нюхмумрик. – У тебе буде власна домівка?

– Звичайно! – аж променів Крихітка. – Я пішов з дому і розпочав серйозне життя. Це так цікаво! Розумієш, доки в мене не було імені, я гасав собі довкруги і сприймав речі лише в загальних рисах, події шмигали повз мене – інколи небезпечні, інколи безпечні, але ніколи нічого справжнього! Розумієш?

Нюхмумрик спробував щось сказати, але Крихітка не дав йому й слова вставити.

– А зараз я вже персона! І всі події щось уже означають, бо відбуваються не десь там собі, а стосуються мене, Ті-ті-уу. А Ті-ті-уу бачить речі так чи інак, якщо ти розумієш, що я маю на увазі...

– Звичайно, розумію, – сказав Нюхмумрик. – Це чудово!

Ті-ті-уу кивнув і знову заходився порпатися в кущах.

– Знаєш, – знову озвався Нюхмумрик, – я таки провідаю Мумі-троля. Я майже певний, що трохи вже за ним скучив.

– Он як! Скучив за Мумі-тролем? Ясна річ...

– Якщо хочеш, – вів далі Нюхмумрик, – я можу тобі пограти... Або розповісти якісь історії...

Крихітка визирнув з-поза кущів:

– Історії? Так-так, звичайно... Може, увечері... Ти вже вибач, але зараз я трохи поспішаю...

Світло-брунатний хвостик шмигнув у хащі вересу,